

ΟΚΤΩ ΣΤΙΣ ΔΕΚΑ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΔΗΛΩΝΟΥΝΤΩΣ ΜΕΙΩΘΗΚΕ Ο ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΟΥΣ

Δυσοίωνες οι προβλέψεις για τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΝΤΖΟΥ
Πρόεδρος του Συνδέσμου Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος

Στο «τούνελ» της ύφεσης αναμένεται να βυθιστεί ακόμη περισσότερο τους επόμενους η βορειοελλαδική βιομηχανία και μεταποίηση με απροσδιόριστες συνέπειες για τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων και τη διατήρηση των θέσεων εργασίας. Όπως επισημαίνει στη συνέντευξη του ο πρόεδρος του Συνδέσμου Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος (ΣΒΒΕ) κ. Νικόλαος Πέντζος, το εσωστρεφές αναπτυξιακό πρότυπο που διαχρονικά ακολουθήθηκε από τη χώρα μας είχε σαν αποτέλεσμα την επιδείνωση του εγχώριου οικονομικού κλίματος τους τελευταίους 12 μήνες και την ανάδειξη των προβλημάτων της οικονομίας μας.

Πόσο ισχυρό είναι το πλήγμα που έχει επιφέρει στην ελληνική οικονομία και κυρίως στη βορειοελλαδική η διεθνής οικονομική κρίση, καθώς ο πληθυσμός μας να συμπληρωθεί ένας χρόνος από τη στιγμή που άρχισε να εκδηλώνεται και στη χώρα μας;

Βάσει στοιχείων δύο πρόσφατων ερευνών που διενήργησε ο Σύνδεσμος, θα έλεγα ότι η κατάσταση είναι πλέον ανησυχητική.

Η πρώτη από τις έρευνες αυτές αφορά την ανάλυση στοιχείων ισολογισμών 300 επιχειρήσεων μελών του ΣΒΒΕ, που καλύπτουν ολόκληρο το βορειοελλαδικό τόξο. Τα δύο κύρια στοιχεία της εν λόγω έρευνας αφορούν τη δραματική πτώση της κερδοφορίας, καθώς τα καθαρά αποτελέσματα προ φόρων μειώθηκαν σε ποσοστό περισσότερο από 50% το 2008 σε σχέση με το 2007, ενώ μείωση σημείωσε και ο κύκλος εργασιών. Ως εκ τούτου, το περιθώριο καθαρού κέρδους μειώθηκε σχεδόν στο ήμισυ. Τα στοιχεία αυτά αποτυπώνουν το μέγεθος της κρίσης, εάν λάβουμε υπόψη ότι η κρίση άρχισε να γίνεται αισθητή το τελευταίο τρίμηνο του 2008. Παράλληλα, ο ΣΒΒΕ διενήργησε έρευνα για την αποτύπωση των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης στις επιχειρήσεις μέλη του. Στην ερώτηση που αφορά τις αρνητικές επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης σε σειρά κρίσιμων παραγόντων λειτουργίας των επιχειρήσεων, οι απαντήσεις αποτυπώνουν ακριβώς την πραγματικότητα:

Για το πρώτο εξάμηνο του 2009 πάνω από οκτώ στις δέκα επιχειρήσεις δηλώνουν ότι η οικονομική κρίση έχει αρνητικές επιπτώσεις στα καθαρά τους κέρδη, ενώ πάνω από πέντε στις δέκα προβλέπουν



ότι η κατάσταση αυτή θα συνεχιστεί και το δεύτερο εξάμηνο του έτους. Ομοίως, οκτώ στις δέκα επιχειρήσεις δηλώνουν ότι μειώθηκε ο κύκλος εργασιών τους κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους, αλλά μόνο τέσσερις στις δέκα προβλέπουν περαιτέρω μείωση και το δεύτερο εξάμηνο.

Πολύ σημαντική διαπίστωση από την έρευνα αποτελεί το γεγονός ότι εξή στις δέκα επιχειρήσεις δηλώνουν ότι αυξήθηκαν οι ανεισπρακτες επιταγές κατά το πρώτο εξάμηνο του 2009. Περίπου αντίστοιχο ποσοστό προβλέπει ότι αυτές θα αυξηθούν κατά το δεύτερο εξάμηνο, γεγονός το οποίο εξηγεί την κατακόρυφη πτώση της ρευστότητας των μεταποιητικών επιχειρήσεων της Βορείου Ελλάδος τους τελευταίους μήνες. Επιπλέον, οι προβλέψεις των επιχειρήσεων για την κατάσταση που θα επικρατεί το δεύτερο εξάμηνο του έτους στην αγορά είναι απαισιόδοξες, με ελαχίστες εξαιρέσεις. Το σύνολο των επιχειρήσεων δηλώνει την απαισιοδοξία του για την κατάσταση που θα επικρατεί στην αγορά έως το τέλος του 2009, γεγονός που αποτυπώνεται πλήρως στα πολύ υψηλά ποσοστά

Κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2009 οι επιχειρήσεις με έδρα τη Βόρεια Ελλάδα δηλώνουν ότι η κατάσταση στη μεταποίηση θα είναι χειρότερη ή πολύ χειρότερη. Η δήλωση αυτή γίνεται, κατά μέσο όρο, από περισσότερες από δύο στις τρεις επιχειρήσεις με έδρα τις τέσσερις περιφέρειες του βορειοελλαδικού τόξου. Η ίδια διαπίστωση ισχύει τόσο για την κερδοφορία των επιχειρήσεων όσο και για τη ρευστότητά τους.

που οφεινόνται οι επιχειρήσεις για χειρότερηση της κατάστασής στις πωλήσεις τους, στην κερδοφορία τους, στη ρευστότητά τους και στη γενικότερη κατάσταση για τη μεταποιητική δραστηριότητα στη Βόρεια Ελλάδα. Ειδικότερα:

Κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2009 οι επιχειρήσεις με έδρα τη Βόρεια Ελλάδα δηλώνουν ότι η κατάσταση στη μεταποίηση θα είναι χειρότερη ή πολύ χειρότερη. Η δήλωση αυτή γίνεται, κατά μέσο όρο, από περισσότερες από δύο στις τρεις επιχειρήσεις με έδρα τις τέσσερις περιφέρειες του βορειοελλαδικού τόξου. Η ίδια διαπίστωση ισχύει τόσο για την κερδοφορία των επιχειρήσεων όσο και για τη ρευστότητά τους. Ηπιότερες είναι οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τη χειρότερηση της κατάστασης στον τομέα των πωλήσεων. Με βάση τα παραπάνω είναι φανερό ότι οι επόμενοι μήνες προβλέπονται δύσκολοι για τη μεταποίηση στη Βόρεια Ελλάδα.

Πόσο ισχυρό είναι το πλήγμα που έχει επιφέρει στην ελληνική οικονομία και κυρίως στη βορειοελλαδική η διεθνής οικονομική κρίση, καθώς ο πληθυσμός μας να συμπληρωθεί ένας χρόνος από τη στιγμή που άρχισε να εκδηλώνεται και στη χώρα μας;

Η απάντηση είναι ότι σαφώς ναι, τα διαρθρωτικά προβλήματα της ελληνικής οικονομίας είναι εκείνα που έχουν σημαντικό μερίδιο για την κατάσταση που βιώνουμε σήμερα. Επίσης, είναι γεγονός ότι την τρέχουσα περίοδο της οικονομικής

κρίσης έχουν αναδειχθεί με τον πλέον δραματικό τρόπο τα διαρθρωτικά προβλήματα της ελληνικής οικονομίας. Τα προβλήματα αυτά βεβαίως προϋπήρχαν της κρίσης, αλλά η τελευταία τα ανάδειξε στην πραγματική τους διάσταση.

Από την άλλη μεριά, το εσωστρεφές αναπτυξιακό πρότυπο που διαχρονικά ακολουθήθηκε από τη χώρα μας είχε σαν αποτέλεσμα την επιδείνωση του εγχώριου οικονομικού κλίματος τους τελευταίους 12 μήνες και την ανάδειξη των προβλημάτων της οικονομίας μας. Η μέχρι σήμερα εμπειρία μου λέει ότι το κυριότερο πρόβλημα της ελληνικής οικονομίας είναι το δημοσιονομικό. Αν υπάρξει δημοσιονομική εξυγίανση, δηλαδή μείωση ελλειμμάτων και δημοσίου χρέους, θα βελτιωθεί αυτόματα η ανταγωνιστικότητα της χώρας, γεγονός το οποίο θα είναι αυτόματα καλό και για τις επιχειρήσεις της χώρας.

Επίσης, πρέπει να μειωθεί η γραφειοκρατία, ειδικά εκείνη που αφορά την επιχειρηματικότητα, ενώ κατά τη γνώμη μου θα πρέπει να γίνονται διαρκώς προσπάθειες προσφοράς προς τον πολίτη υπηρεσιών υψηλότερου επιπέδου ποιότητας από ό,τι είναι σήμερα.

Με υψηλό δημόσιο ελλείμμα και υπεργολκ δημοσιο χρέος, που δεν επιτρέπουν ευελιξία κινητήριος σε επίπεδο άσκησης ανταγωνιστικής πολιτικής, όπως συμβαίνει με άλλες ευρωπαϊκές οικονομίες, και από την άλλη με περιορισμένες δυνατότητες φορο-εισοπραξίας και μειωμένο πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων, πόσο εύκολο είναι για την ελληνική οικονομία να ανακάμψει γρήγορα;

Η ελληνική οικονομία, όπως γνωρίζετε, έχει μικρό μέγεθος και επηρεάζεται άμεσα από τα τεκταινόμενα στο διεθνές περιβάλλον. Κατά συνέπεια, η ανάκαμψη των οικονομιών στη Δυτική Ευρώπη και την Αμερική θα επηρεάσει ευνοϊκά και τη χώρα μας. Σε κάθε περίπτωση επιμένω ότι μέσω της κρίσης θα εξυγισθεί τελικά, έστω και κατά ένα μέρος, η ελληνική οικονομία. Το πολιτικό κλίμα στη χώρα θυμίζει έντονα περίοδο προ βουλευτικών εκλογών, μπορεί η κυβέρνηση να ασκήσει τα καθήκοντά της και να προωθήσει τις απαιτούμενες μεταρρυθμίσεις στο μέτωπο της οικονομίας; Θεωρώ ότι η παραταχμένη εκλογολογία σε κάθε περίπτωση βλάπτει τον τόπο και ειδικά σε χρονικές περιόδους όπως η τωρινή, που είναι περίοδος οικονομικής κρίσης. Ο επιχειρηματικός κόσμος της Βόρειας Ελλάδας πιστεύει ότι όλα τα κόμματα θα πρέπει να αναλάβουν τις ευθύνες τους και το καθένα από τη μεριά του με ρεαλιστικές προτάσεις θα πρέπει να συμ-

βάλλει στην έξοδο της χώρας από την οικονομική κρίση.

Ποιες είναι οι κινήσεις που ορακτικά της οικονομικής πολιτικής που πρέπει να γίνουν άμεσα, ώστε να ξεφύγει από το φαύλο κύκλο στον οποίο κινείται η ελληνική οικονομία;

Η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας μπορεί να αναβαθμιστεί εφόσον υπάρξει μεταστροφή στο μοντέλο οικονομικής ανάπτυξης το οποίο ακολουθεί η χώρα. Θεωρούμε ότι το εσωστρεφές μοντέλο της οικονομίας πρέπει να αλλάξει και να στραφούμε προς ένα νέο πρότυπο οικονομικής ανάπτυξης, το οποίο θα έχει ως κύριο χαρακτηριστικό του την εξωστρέφεια και την παραγωγή διεθνώς ανταγωνιστικών προϊόντων και υπηρεσιών. Συνεπώς, η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας απαιτεί ένα συνολικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων σε όλους τους τομείς και ιδιαίτερα σε αυτούς στους οποίους εξακολουθεί να παρασιτάει διαρθρωτικές αδυναμίες. Αυτοί είναι:

- το δημοσιονομικό σύστημα και το ασφαλιστικό,
- η λειτουργία του κράτους και της δημόσιας διοίκησης,
- η παιδεία,
- η έρευνα και η καινοτομία, και
- η επιχειρηματικότητα.

Οι αλλαγές στους τομείς αυτούς θα βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητα, την εξωστρέφεια και θα συμβάλλουν στη βελτίωση της ευημερίας.

Ποιος ο ρόλος των τραπεζών στην ημερησίως οικονομία;

Η κρίση των τραπεζών απέναντι στις επιχειρήσεις κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης είναι ένα πάρα πολύ σημαντικό θέμα το οποίο χρήζει γενικότερης εξέτασης και ανάλυσης, με κριτήρια την υιοθέτηση των επιχειρήσεων και της πραγματικής οικονομίας. Την τρέχουσα χρονική περίοδο ο Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος (ΣΒΒΕ) δέχεται, σε καθημερινή μάστιγα βόση, μηνύματα από τις επιχειρήσεις μέλη του για την επιδείνωση της ποιότητας ασφάλισης εξαιτίας της στάσης του τραπεζικού συστήματος. Δυστυχώς, το εγχώριο τραπεζικό σύστημα αντιμετωπίζει με εξαιρετικά αυστηρά κριτήρια και με έντονη επιφυλακτικότητα τη δυνατότητα δανεισμού ακόμη και εκείνων των επιχειρήσεων με τις οποίες είχε στο παρελθόν αγαθή συνεργασία. Σε κάθε περίπτωση διαπιστώνουμε αλλαγή της πολιτικής των τραπεζών στη δανειοδότηση των επιχειρήσεων, η οποία δυστυχώς δυσχεραίνει περαιτέρω την ήδη φορτισμένη κατάσταση, ειδικά για τις επιχειρήσεις της περιφέρειας. Αποτέλεσμα αυτής της τακτικής των τραπεζών είναι πλήθώρα επιχειρήσεων να βρίσκονται σε εξαιρετικά δυσμενή θέση για τη συνέχιση της λειτουργίας τους, ενώ πολλές από αυτές βρίσκονται στα όρια της κατάρρευσης. Στο πλαίσιο αυτό προτείνουμε οι τράπεζες να προχωρούν στη χρησιμοποίηση επιχειρήσεων σύμφωνα με την έως πρότινος τακτική τους και να διατηρούν υγιεινές τις δανειακές τους σχέσεις με τους υγιείς πελάτες τους.



Τι πρέπει να γίνει ειδικότερα για τη Βόρεια Ελλάδα και ειδικότερα για τη Θεσσαλονίκη, προκειμένου να αναστραφεί το δυσμενές κλίμα για τις επιχειρήσεις, την απασχόληση και την κοινωνία;

Για να υπάρξει έξοδος των επιχειρήσεων από την οικονομική κρίση, καταρχήν θα πρέπει η μεταποίηση να επανέλθει στο επίκεντρο της κυβερνητικής πολιτικής, άρα και της αναπτυξιακής διαδικασίας στη χώρα μας. Τα μέτρα μεσοπρόθεσμου χαρακτήρα τα οποία προτείνουμε να υιοθετήσουν, αφενός για την έξοδο των επιχειρήσεων από την οικονομική κρίση και αφετέρου για την επιβίωση και ανάπτυξη τους είναι:

■ Η ενίσχυση της ρευστότητας των επιχειρήσεων με την ελαστικοποίηση των κριτηρίων δανεισμού τους από τις τράπεζες.

■ Η δημιουργία ειδικού προγράμματος στήριξης των μεταποιητικών επιχειρήσεων της χώρας κατά το πρότυπο του αντίστοιχου προγράμματος που εξαγγέλθηκε για τον τουρισμό, την οικοδομή, και τον κλάδο εμπορίας αυτοκινήτων. Η θεσπιση προγράμματος τύπου ΓΕΜΠΜΕ που θα ενισχύει αποκλειστικά τη μεταποίηση και θα ισχύει για όλες τις επιχειρήσεις ανεξάρτητα από το μέγεθός τους.

■ Η απεμπλοκή των επιχειρήσεων από την εγχώρια αγορά, με την ενίσχυση δράσεων διεθνοποίησης. Άνοιγμα νέων αγορών εκτός συνόρων με παράλληλη διερεύνηση επενδυτικών ευκαιριών σε χώρες ή/και περιοχές χωρών που μέχρι σήμερα δεν αποτελούσαν αγορές-στόχους. Η ανάπτυξη στοχευμένων δράσεων για αύξηση της κατανάλωσης κάθε είδους ελληνικών προϊόντων στο εξωτερικό, με τη βοήθεια δράσεων όπως αυτές του Ελληνικού Οργανισμού Εξωτερικού Εμπορίου (ΟΠΕ).

■ Η επένδυση των επιχειρήσεων στην έρευνα και την καινοτομία για την παραγωγή προϊόντων καινοτόμων και διαφοροποιημένων που δεν θα απειθύνονται απαραίτητα στην εγχώρια αγορά.

■ Η παροχή ενισχύσεων και κινήτρων για τη διατήρηση και επαύξηση των υφιστάμενων θέσεων εργασίας.

■ Η αύξηση από 0,5% σε 2% των προβλέψεων των εσφαλειών στους ισολογισμούς των επιχειρήσεων.

■ Η μείωση του I ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο που αφορά το ΕΤΑΚ στα βιομηχανοστάσια και στις αποθήκες.

■ Η κατάργηση της εισφοράς 0,6 (ΑΝΕ128) στα δάνεια.

■ Η αξιοποίηση σύγχρονων μεθόδων διοίκησης και οργάνωσης, με την υιοθέτηση

των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, για αύξηση της παραγωγικότητας.

Γιατί η επιχειρηματική κοινότητα της περιοχής δεν αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για επενδύσεις που θα τωμάσουν την οικονομία τοπικά; Και το ρωτώ αυτό διότι τα παραδείγματα που έχουμε όλα τα τελευταία χρόνια είναι με λουκεία επιχειρήσεων, απολύσεις, ελαστικές μορφές εργασίας και γενικά αποδιοργάνωση;

Για να γίνουν νέες επενδύσεις στη βιομηχανία πρέπει -όπως προανέφερα- αυτή να τεθεί στις προτεραιότητες της κυβερνητικής πολιτικής. Πόσο μάλλον όταν η μεταποίηση είναι ο τομέας που έχει πληγεί περισσότερο κάθε άλλον από την κρίση. Για το λόγο αυτό ζητούμε να ακιθθεί ουσιαστική βιομηχανική πολιτική, κατά το πρότυπο άλλων χωρών της Ευρώπης, ούτως ώστε να μπορέσουν οι υφιστάμενες επιχειρήσεις να επιβιώσουν από την οικονομική κρίση και να τους δοθεί η δυνατότητα να δημιουργήσουν νέες προοπτικές ανάπτυξης. Μόνον έτσι θα γίνουν νέες επενδύσεις και θα δημιουργηθούν νέες βιομηχανίες στην ελληνική περιφέρεια και ειδικά στη Βόρεια Ελλάδα.